

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
завідувача кафедри акушерства та гінекології №2
Тернопільського національного медичного університету
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України,
доктора медичних наук, професора Геряк Світлани Миколаївни
на дисертаційну роботу Лаби Оксани Володимирівни «Прогнозування і
профілактика порушень фетоплацентарного комплексу у жінок із
ризиком і загрозою передчасних пологів», поданої до Разової
спеціалізованої вченої ради при Львівському національному медичному
університеті імені Данила Галицького МОЗ України на здобуття
ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
за спеціальністю 222 «Медицина»

Науковий керівник: професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри акушерства, гінекології та перинатології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького МОЗ України Пирогова Віра Іванівна.

1. Актуальність обраної теми дисертації.

З огляду на значні досягнення перинатальної медицини в останні десятиліття передчасні пологи продовжують залишатися актуальною світовою та національною медико-соціальною проблемою. Одним із ключових завдань сучасного акушерства також є розробка та удосконалення методів контролю, діагностики та профілактики порушень стану матері і плода у вагітних із екстрагенітальною патологією, в тому числі у жінок із запальними захворюваннями в анамнезі та дисбіотичними процесами, дефіцитом вітаміну D, плацентарною дисфункцією.

Поліморфізм та різноманітність передумов, що приводять до виникнення порушень фетоплацентарного комплексу, а також відсутність єдиного стандартизованого підходу до ведення вагітних із плацентарною дисфункцією та ранньої діагностики передчасних пологів приводить до необґрунтованих госпіталізацій, поліпразмазії, однак не забезпечує клінічного ефекту, зниження їх частоти чи прогнозування.

Грунтуючись на тому, що пошук і удосконалення діагностично-лікувальних заходів з індивідуалізацією шляхів прогнозування та профілактики плацентарної дисфункції у жінок з груп ризику передчасних пологів є багатовекторною проблемою, що розкриває основні патогенетичні ланки та пускові механізми розвитку ускладнень вагітності та пологів, проведене дослідження Лаби О.В. слід вважати актуальним та своєчасним.

Авторка опрацювала комплекс діагностичних і лікувально-профілактичних заходів щодо попередження передчасних пологів і зниження акушерських і перинатальних ускладнень та розробила ефективну програму ведення вагітності.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, є фрагментом науково-дослідних робіт кафедри акушерства, гінекології та перинатології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького «Розробка системи індивідуально-групового супроводу жінок з гінекологічною та акушерською патологією і коморбідними станами для реабілітації репродуктивного здоров'я і збереження якості життя у різні вікові періоди» (№ державної реєстрації 0117U001075, терміни виконання 2017-2019рр.) та «Вивчення впливу патогенетичних чинників порушень репродуктивної системи на розвиток акушерської та гінекологічної патології, наукове обґрунтування удосконалення методів їх корекції, профілактики і лікування» (№ державної реєстрації 0120U002140, терміни виконання 2020-2024 рр.). Автор є співвиконавцем зазначених науково-дослідних робіт.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

В процесі наукового дослідження авторкою вивчено та представлено нові аспекти патогенезу передчасних пологів на ґрунті плацентарної дисфункції.

Дисертанткою вперше отримано та встановлено нові дані щодо перебігу і наслідків вагітності залежно від наявності зовнішніх чинників ризику розвитку передчасних пологів.

Розглянуто та проведено вивчення даних щодо поширеності дефіциту і нестачі вітаміну D у вагітних із загрозою передчасних пологів. Доведено, що високий ризик спонтанних передчасних пологів існує у всіх термінах гестації за наявності дефіциту вітаміну D; запальних і дисбіотичних процесів піхви, а для надранніх і ранніх пологів зростає у 5 разів.

За результатами проведеного дослідження було констатовано, що клінічні прояви плацентарної дисфункції виявляються у 30,6 % пацієток з передчасними пологами, а морфологічні ознаки недостатності плаценти при дослідженні плацент породіль виявлено у 60,4 % випадків, що свідчить про прихований перебіг плацентарної недостатності при розвитку передчасних пологів у третині випадків.

Вперше проведене комплексне імуногістохімічне дослідження особливостей експресії рецепторів до судинного ендотеліального фактору росту 1 типу (VEGFR-1) та вітаміну D (VDR); експресії маркерів ендотеліальних клітин (CD 34), моноцитів-макрофагів (CD 68); судинного ендотеліального фактору росту (VEGF), мезенхімальних стовбурових клітин (CD117, c-kit) та гладеньком'язового актину альфа в тканині плацент пацієток із передчасними пологами показало недостатність рецепторного апарату, зниження експресії маркерів, які забезпечують регенераторні властивості плаценти і є субстратом розвитку плацентарної недостатності.

Встановлено, що ранніми доклінічними ознаками плацентарної дисфункції є зміни гормонопродукуючої функції плаценти – раннє зниження рівня β -ХГЛ, плато зростання рівня плацентарного лактогену, зниження сироваткового рівня прогестерон та естріолу.

У підсумку завдяки отриманим даним наукового дослідження були розглянуті передумови до формування прихованого перебігу плацентарної недостатності, а також виокремлено предиктори до розвитку передчасних

пологів, де стандартні підходи доповнено сучасним комплексом медикаментозної терапії. Вважаю, що наукова новизна сформульована коректно, а кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам.

Практичне значення дисертаційної роботи Лаби О.В. полягає в тому, що для закладів охорони здоров'я запропоновано конкретні рекомендації щодо застосування діагностично-лікувального алгоритму ведення вагітності, запропоновано комплекс діагностичних і лікувально-профілактичних заходів щодо попередження передчасних пологів і зниження акушерських і перинатальних ускладнень. Доведено ефективність диференційованої прегравідарної підготовки пацієнток із чинниками ризику передчасних пологів, що дозволяє достовірно знизити у них частоту акушерських та перинатальних ускладнень.

Отримані результати дослідження поглиблюють та розширюють сучасні уявлення щодо зв'язку обтяженого акушерсько-гінекологічного анамнезу, ускладнень першої половини вагітності, запальних та дисбіотичних процесів піхви, дефіциту вітаміну D з розвитком плацентарної дисфункції та ризиком передчасних пологів у жінок груп ризику. Кореляція цих показників та клінічна інтерпретація отриманих даних дозволили автору удосконалити тактику антенатального моніторингу вагітності у жінок із ризиком передчасних пологів та плацентарною дисфункцією, що передбачає прогнозування та раннє виявлення гестаційних ускладнень та в підсумку забезпечує покращення перинатальних наслідків.

Новизна результатів дослідження та їх практична значимість підтверджується впровадженнями у клінічну практику КНП ЛОР Львівський обласний клінічний перинатальний центр, Львівської обласної клінічної лікарні, Волинського обласного перинатального центру, Луцького клінічного пологового будинку, Волинської обласної клінічної лікарні.

4. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі.

На основі ретельно проведеного патентно-ліцензійного пошуку робіт зарубіжних і вітчизняних авторів з досліджуваної проблеми, дисертантка логічно і обґрунтовано зосередила свою увагу на невирішених питаннях, що значно підвищило цінність проведених досліджень. Для досягнення мети були поставлені завдання провести ретроспективний аналіз менеджменту вагітних із ризиком і загрозою передчасних пологів в умовах реальної клінічної практики; вивчити стан мікробіоти піхви, з урахуванням результатів ультрасонографічних, біохімічних та гормональних особливостей фетоплацентарного комплексу у вагітних із ризиком і загрозою передчасних пологів, проведення дослідження морфологічних особливостей і стану рецепторного апарату плаценти у жінок із передчасними пологами.

Відповідно до дизайну дослідження робота була виконана у три етапи. Перший етап передбачав ретроспективний аналіз медичної документації у 300 жінок з передчасними пологами у 22-27; 28-33 і 34-36 тижні вагітності. На другому етапі проведено проспективне дослідження із залученням 180 вагітних (основна когорта): контрольна – 30 умовно здорових вагітних; I група – 73 вагітних із загрозою передчасних пологів; II група – 77 вагітних із чинниками ризику передчасних пологів. На третьому етапі проведено обґрунтування, удосконалення, впровадження й оцінка ефективності диференційованих діагностичних і профілактично-лікувальних заходів у жінок із ризиком передчасних пологів та плацентарної недостатності.

Ведення вагітних досліджуваної когорти здійснювалось відповідно наказу МОЗ України № 417 від 15.07.2011 р. «Про організацію амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні». Вагітні першої групи отримували загальноприйняті лікувальні заходи (токолітична терапія, профілактика РДС плода, симптоматична терапія). Пацієнтки із чинниками ризику передчасних пологів включались у дослідження на етапі планування

вагітності (II-A підгрупа, 39 жінок) або з першого триместру вагітності (II-B підгрупа, 38 вагітних).

Ведення вагітних II-B підгрупи здійснювалось в умовах реальної клінічної практики, II-A підгрупи – згідно удосконаленого діагностичного і лікувально-профілактичного алгоритму. Кількість пацієнток і об'єм проведених досліджень є цілком достатнім для реалізації мети і завдань дисертаційного дослідження.

Для вирішення поставлених завдань в процесі наукового дослідження автором було виконано достатній обсяг загальноклінічних та лабораторно-інструментальних методів.

Діагностичні заходи на прегравідарному етапі передбачали дослідження стану мікробіоти піхви; діагностику інфікування збудниками, що передаються статевим шляхом; визначення рівня 25 (ОН) D, пролактину, ТТГ та АТПО у сироватці крові; в період гестації – визначення рівнів β -ХГЛ, плацентарного лактогену, естріолу, прогестерону у сироватці крові в динаміці вагітності, трансвагінальну цервікометрію у 17-19 тижнів гестації; проведення тестів ActimPartusi ActimProm. Індивідуалізовані лікувально-профілактичні заходи включали корекцію функції щитоподібної залози, лікування дисбіотичних і запальних захворювань уrogenітального тракту, хронічного ендометриту; гормональну корекцію, диференційоване призначення холекальциферолу, вітаміно-мінеральних комплексів, метаболічну терапію.

Сформульовані авторкою висновки впливають з отриманих фактичних результатів, що дозволяє вважати їх обґрунтованими та вірогідними.

Розроблені практичні рекомендації безумовно є актуальними, мають суттєве клінічне значення, широко апробовані у клінічній і навчальній практиці та виявилися достатньо ефективними. Ясність та чіткість дизайну дослідження, обраного для досягнення поставленої мети, чітке формулювання завдань, що відповідають меті роботи, значний обсяг досліджень, сучасний рівень використаних стандартизованих методів дослідження, адекватність

застосованих методів статистичного аналізу з використанням параметричних і непараметричних методів математичного аналізу дозволяють вважати подані автором наукові положення, висновки та практичні рекомендації науково обґрунтованими та достовірними.

5. Апробація результатів дисертаційної роботи, повнота викладу основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій.

Основні наукові положення і висновки дисертації відображені у опубліковано 15 наукових працях, із них 5 статей у наукових фахових виданнях, рекомендованих ДАК України для публікації результатів дисертаційних досліджень, 1 стаття у закордонному журналі, 8 тез у матеріалах і збірниках наукових конгресів і конференцій, 1 патент України на корисну модель. Широка презентація результатів наукової роботи свідчить про достатнє висвітлення дослідженої проблеми та повністю відображає отримані результати. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, участь Лаби О.В. є визначальною і полягає у проведенні літературного пошуку, реалізації завдань та дизайну наукового дослідження, статистичній обробці і аналізі отриманих результатів, формулюванні висновків.

Основні положення дисертації були представлені та обговорені на науково-практичній конференції «Проблеми репродуктивного здоров'я сім'ї» (Львів, 2019); XXIII міжнародному медичному конгресі студентів та молодих вчених (Тернопіль, 2019); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Імплементация міжнародних стандартів в гінекології та онкології» (Тернопіль, 2020); Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Акушерство, гінекологія, репродуктологія: від науки до клінічної практики» (Київ, 2020); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Репродуктивні аспекти гінекологічної патології» (Львів, 2020); IV Міжнародному конгресі «Репродуктивне здоров'я: мультидисциплінарний підхід в безперервному професійному розвитку лікарів» (Київ, 2021); фаховій школі «Репродуктивне здоров'я від А до Я» (Львів, 2021); XV з'їзді акушерів-гінекологів України з міжнародною участю «Акушерство, гінекологія, репродуктологія: актуальні

та дискусійні питання» (Київ, 2021); 14th Congress of the European Society of Gynecology (Італія, Венеція, 2021); розширеному міжкафедральному фаховому семінарі кафедри акушерства, гінекології та перинатології ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького (Львів, грудень 2022).

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей та виступів дисертантки, у яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою розкривають дослідницьку проблему.

6. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації.

Дисертація Лаби О.В. побудована за традиційною схемою наукових рукописів, викладена на 209 сторінках друкованого тексту і складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, 5 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів проведених досліджень, висновків, практичних рекомендацій, додатків. Список використаних джерел містить 304 посилання, з них 78 – кирилицею, 226 – латиницею і займає 34 сторінки. Дисертація ілюстрована достатньою кількістю таблиць (39 таблиць) та рисунків (22 рисунки), які наочно презентують результати досліджень. Назва дисертаційної роботи відповідає її змісту. Текст дисертації логічний, написаний літературною українською мовою.

В анотаціях дисертації українською та англійською мовами стисло представлено основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення. Сукупність ключових слів відповідає основному змісту наукової праці, відображає тематику дослідження і забезпечує тематичний пошук роботи.

У *вступі* чітко обґрунтовано актуальність проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка корелює із темою та конкретизується у завданнях, окреслено об'єкт та предмет дисертації, висвітлена новизна і практична

значимість роботи, відомості про апробацію та публікації матеріалів дисертаційного дослідження.

Розділ 1 *«Аналіз сучасного стану проблеми передчасних пологів і плацентарної недостатності (огляд літератури)»* викладено на 29 сторінках машинописного друку. У даному розділі автор змістовно представила етіологію та клінічні особливості передчасних пологів; етіопатогенетичні аспекти та перинатальні наслідки плацентарної недостатності; діагностичні і лікувальні технології попередження плацентарної дисфункція та передчасних пологів. Автор окремо до розділу 1 виділила підрозділ Висновки, у якому детально висвітлила актуальність проблеми передчасних пологів та потребу необхідності удосконалення діагностично-лікувальних заходів з індивідуалізацією прогнозування та профілактики плацентарної недостатності у жінок груп ризику

Здобувачем проведений аналіз 304 джерел (226 латиницею), із яких понад 87 % за останні п'ять років, що дозволило представити методологічно правильно оформлений огляд літератури, який містить заключне резюме, що підкреслює актуальність обраної теми та дає напрямок проведенню власних досліджень

Розділ 2 *«Матеріали та методи дослідження»* викладено на 13 сторінках та включає підрозділи з детальним описом дизайну та методів дослідження.

Розділ написаний лаконічно і коректно, чітко наведено загально-клінічну характеристику досліджуваних груп, дизайн дослідження. Представлено опис використаних методик дослідження, а також методів математико-статистичного аналізу отриманих кількісних результатів. Використані методи дослідження відрізняються високою специфічністю, інформативністю та чутливістю.

Пацієнток із чинниками ризику передчасних пологів включали у дослідження на етапі планування вагітності (II-A підгрупа) або з моменту звернення у жіночу консультацію для спостереження за перебігом вагітності

(II-B підгрупа). Ведення вагітних II-B підгрупи здійснювали в умовах реальної клінічної практики на основі наказу МОЗ України № 417 від 15.07.2011, пацієток II-A підгрупи – згідно удосконаленого діагностичного і лікувально-профілактичного алгоритму.

Дослідження проводили у відповідності до принципів Гельсінської Декларації, Конвенції ради Європи про права людини і біомедицини, відповідних законів України, сучасних біоетичних норм щодо безпеки для здоров'я пацієток, отримання інформованої згоди та конфіденційності особистих і медичних даних (*Висновок комісії з питань етики наукових досліджень, експериментальних розробок і наукових творів ЛНМУ імені Данила Галицького, протокол № 5 від 23 травня 2022 р.*).

Зауважень до викладу матеріалу та його змісту в даному розділі немає. Матеріали власних дослідження автора представлені у наступних трьох розділах дисертації та аналізі і обговоренні отриманих результатів.

У розділі 3 **«Ретроспективний аналіз менеджменту вагітних із ризиком і загрозою передчасних пологів в умовах реальної клінічної практики»** представлено детальний аналіз вагітних із ризиком і загрозою передчасних пологів, а також результати оцінки клінічного перебігу вагітності і пологів в умовах реальної клінічної практики. Отримані дані ретроспективного аналізу дозволили авторці вказати на недостатнє використання антенатальних заходів із доведеною ефективністю у менеджменті пацієток групи ризику передчасних пологів, недооцінку інфекційно-запального й дисгормонального генезу та плацентарної патології у розвитку передчасних пологів та необхідність удосконалення консультативних і діагностично-лікувальних підходів щодо попередження передчасних пологів.

Можна вважати новими та перспективними для наступних наукових досліджень результати досліджень, представлені у розділі 4 **«Клінічна характеристика вагітних основної когорти»** у якому наочно було відображено, що клінічні групи основної досліджуваної когорти, які

сформовані відповідно до визначених критеріїв включення/виключення, були однорідними за анамнестичними та клінічними даними, що дозволило проводити подальші дослідження та отримати об'єктивні вірогідні результати.

Проведені дослідження D-статусу вагітних основної когорти та вивчення стану мікробіоти піхви у вагітних із ризиком і загрозою передчасних пологів дозволили виокремити завдання проведення прегравідарної підготовки та посиленого антенатального моніторингу у цієї когорти вагітних.

Попередні висновки та отримані результати даної частини дослідження дозволили аргументовано підійти до наступного етапу роботи – вивчення та опрацювання програми профілактики та лікування можливих акушерських та перинатальних ускладнень

У п'ятому розділі ***«Перебіг вагітності, клініко-параклінічні та морфологічні особливості фетоплацентарного комплексу у вагітних із ризиком і загрозою передчасних пологів»*** автор оцінювала особливості аналізу перебігу і наслідків даної вагітності у пацієнток основної когорти в умовах реальної клінічної практики, проводила аналіз наслідків даної вагітності у пацієнток основної когорти з порушеннями стану мікробіоти піхви, вивчала стан фетоплацентарного комплексу у вагітних основної когорти та морфологічні і імуногістохімічні особливості плацент у жінок із передчасними пологами і плацентарною недостатністю.

Отримані результати дозволили дисертантці зробити заключення, що для більш точного прогнозування передчасних пологів необхідно використовувати комплексну оцінку клінічних симптомів та дані об'єктивного обстеження.

Автором було констатовано, що невідповідність стадій дозрівання плаценти гестаційному терміну при УЗД мала місце у 40 (36,0 %) вагітних I групи і II B підгрупи основної когорти. Висновок про те, що відставання параметрів фетометрії плода виявляється у 1,8 разів рідше ніж

невідповідність стадій дозрівання плаценти, свідчить про більш ранні зміни морфоструктури плаценти і є прогностично несприятливою ознакою щодо ризику затримки росту плода.

Також заслуговує на увагу висновок автора, що низький показник зростання сироваткових рівнів плацентарного лактогену в динаміці вагітності є свідченням наростання виснаження функції плаценти внаслідок прогресування плацентарної недостатності і прямо корелює з несприятливими наслідками гестації.

Окремо також можна відмітити результати морфологічного та імуногістохімічного вивчення стану плацент у жінок із передчасними пологами і плацентарною недостатністю. Автором було встановлено значний ступінь вірогідності відмінностей щодо експресії VDRу плацентах жінок від термінових пологів з нормальним рівнем вітаміну D від експресії VDRу плацентах жінок від передчасних пологів з дефіцитом вітаміну D (критерій хі-квадрат 82,43; $p < 0,0001$) та вірогідний взаємозв'язок експресії рецепторів VDR з D-статусом організму вагітних

Матеріали розділу повністю висвітлені у наукових працях здобувача. Зауважень до викладу матеріалів в даному розділі немає.

Розділ 6 «Оцінка ефективності запропонованих діагностичних і лікувально-профілактичних заходів для вагітних із чинниками ризику передчасних пологів і плацентарної дисфункції» дозволив відзначити, що клінічна оцінка запропонованих диференційованих та індивідуалізованих діагностичних і лікувально-профілактичних заходів згідно критеріїв ефективності показала зниження частоти загрози раннього викидня у 5,2 рази, безсимптомної бактеріурії у 2,7 рази, загрози пізнього викидня у 3,1 рази, передчасного розриву плодових оболонок у 5,4 рази; зниження частоти передчасних пологів у 6,5 рази за відсутності такої 22-33⁺⁶ тижні; зниження частоти синдрому затримки росту плода у 3,1 рази і дистресу плода у 4,0 рази, що, відповідно, знизило частоту розродження операцією кесарева розтину у 2,1 рази.

У розділі «*Аналіз і узагальнення отриманих результатів*» дисертантка підводить підсумок проведених досліджень, зіставляючи їх із сучасними даними літератури, проводить теоретичне обґрунтування наукових положень та можливість їх використання у практичній роботі. Слід відмітити, що об'єм фактичного матеріалу власних досліджень є достатній для дискусії, обґрунтування наукових положень, і рекомендацій науково-практичного використання здобутих результатів.

Висновки повністю відображають результати дисертаційної роботи, є достовірними, конкретними, впливають з проведених досліджень, змістовні, ґрунтуються на отриманих автором фактах, логічно впливають зі змісту наукової роботи, дають відповідь на поставлені завдання та мають вагоме науково-теоретичне та практичне значення.

Практичні рекомендації ґрунтуються на матеріалах дисертаційної роботи та встановлених автором фактах, викладені доступно для використання у повсякденній практиці. Особливо цінним для практикуючих акушер-гінекологів є запропоновані дисертанткою, для когорти вагітних жінок із чинниками ризику передчасних пологів і плацентарної недостатності з обтяженим акушерським і гінекологічним анамнезом, чітко окреслені діагностичні заходи - на прегравідарному етапі та індивідуалізовані лікувально-профілактичні заходи - на преконцепційному етапі

Таким чином, дисертаційне дослідження Лаби Оксани Володимирівни відповідає існуючим вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії і є завершеною науковою працею.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дослідження, які представлені в дисертації та наукових публікаціях автора, можуть бути рекомендовані для широкого використання у практичній діяльності закладів охорони здоров'я акушерсько-гінекологічного спрямування на різних рівнях надання медичної допомоги, а

також у науковій та навчальній роботі клінічних кафедр вищих медичних навчальних закладів.

Використання запропонованого наукового підходу та діагностично-лікувального алгоритму дозволяє за допомогою доступних методик покращити своєчасну діагностику та підвищити ефективність лікування акушерських і перинатальних ускладнень у вагітних із ризиком і загрозою передчасних пологів на ґрунті порушень фетоплацентарного комплексу та плацентарної дисфункції.

В якості подальшої перспективи наукових розробок даної проблеми та для більш широкого клінічного використання отриманих результатів автору доцільно підготувати галузевий інформаційний лист.

8. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Дисертаційна робота Лаби О.В. виконана на достатньо високому методологічному на методичному рівнях, дослідження проведені з використанням сучасних інформативних методик, що дозволило зробити обґрунтовані висновки та практичні рекомендації.

Достовірність матеріалів, представлених у дисертаційній роботі не викликає сумнівів. Зауважень щодо інтерпретації автором основних положень, оформлення дисертації та первинної документації немає.

В порядку наукової дискусії пропоную дати відповіді на наступні запитання:

1. Що ви вважаєте найбільш несприятливим прогностичним чинником плацентарної дисфункції у I триместрі гестації?
2. Наскільки, на вашу думку, дефіцит вітаміну Д пов'язаний із розвитком фетоплацентарних порушень?

9. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Рукопис дисертаційної роботи Лаби Оксани Володимирівни «Прогнозування і профілактика порушень фетоплацентарного комплексу у жінок із ризиком і загрозою передчасних пологів» на здобуття ступеня

доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина, перевірено на плагіат за допомогою програми Strike Plagiarism

Рівень оригінальності для даного дослідження становить 95,43 %. За результатами перевірки збіги наявні із власними публікаціями, окремими посиланнями на бібліографічні джерела, загальноживаними термінами та словосполученнями.

Всі внутрішньотекстові цитування та список літератури оформлені згідно рекомендацій Міністерства освіти і науки України. Дисертанткою дотримано вимог норм законодавства про авторське право.

У рецензованій дисертаційній роботі не встановлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікації, фабрикації або інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконання дисертанткою наукового дослідження.

Таким чином, аналіз матеріалів дисертації та публікацій здобувачки не виявив порушення автором академічної доброчесності. Дисертаційна робота Лаби Оксани Володимирівни є оригінальною завершеною науковою працею.

10. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Лаби Оксани Володимирівни «Прогнозування і профілактика порушень фетоплацентарного комплексу у жінок із ризиком і загрозою передчасних пологів», є закінченим науковим дослідженням, самостійно виконаною науковою роботою, яка містить нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – зниження частоти розвитку ускладнень вагітності та пологів у жінок із ризиком передчасних пологів зумовлених порушеннями фетоплацентарного комплексу шляхом застосування диференційованих програм ведення лікування та профілактики у вагітних перших проявів фетоплацентарної дисфункції.

За актуальністю теми, об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий

внесок здобувачки, дисертаційна робота Лаби О. В. «Прогнозування і профілактика порушень фетоплацентарного комплексу у жінок із ризиком і загрозою передчасних пологів» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Лаба Оксана Володимирівна заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:

завідувач кафедри

акушерства та гінекології №2

Тернопільського національного

медичного університету

імені І.Я. Горбачевського МОЗ України,

доктор медичних наук, професор

Світлана ГЕРЯК

Особистий підпис

заступника ректора з кадрових питань
Тернопільського національного
медичного університету

завіряю

